

VRÚTOČAN

DVOJMESAČNÍK MESTA VRÚTKY - bezplatne ROČNÍK 33, číslo 4/2022

Z obsahu vyberáme:

- * rekonštrukcia pešej zóny str. 2
- * Vrútky získali dotáciu 30. tis. eur
- * príhovor primátora mesta str. 3
- * spoločné voľby 2022 str. 3
- * kultúra v meste str. 4-5
- * 150 rokov prevádzky na trati Zvolen - Vrútky str. 7
- * športové podujatia v meste str. 8-9
- * z osláv 90. rokov mestského kúpaliska str. 10-11
- * pozvánka na Dni mesta str. 12

Exhibičným vystúpením reprezentantky SR v synchronizovanom plávaní Viktórie Reichovej sa v piatok 1. júla 2022 začal oficiálny program osláv 90. výročia výstavby kúpaliska a plaveckého a vodnopólového športu na Vrútkach. O ich priebehu sa viac dočítate na str. 10. Foto: Michal Lašut

Práce na novej pešej zóne v plnom prúde...

Dlho očakávaná rekonštrukcia s ktorým pôvodný projekt nepočítal. vrútockej pešej zóny sa počas tohto ročného leta stala realitou. V priebehu júna a júla vykonal zhotoviteľ búracie a zemné práce. Zrealizovaný bol tiež výrub niektorých stromov a krovín, ktoré nahradí nová výsadba.

V posledných júlových dňoch už začalo geodetické zameranie realizácie nových chodníkov pred synagógou. Zároveň zhotoviteľ pristúpil k realizácii nového náteru strešnej konštrukcie pri vstupoch do obchodov.

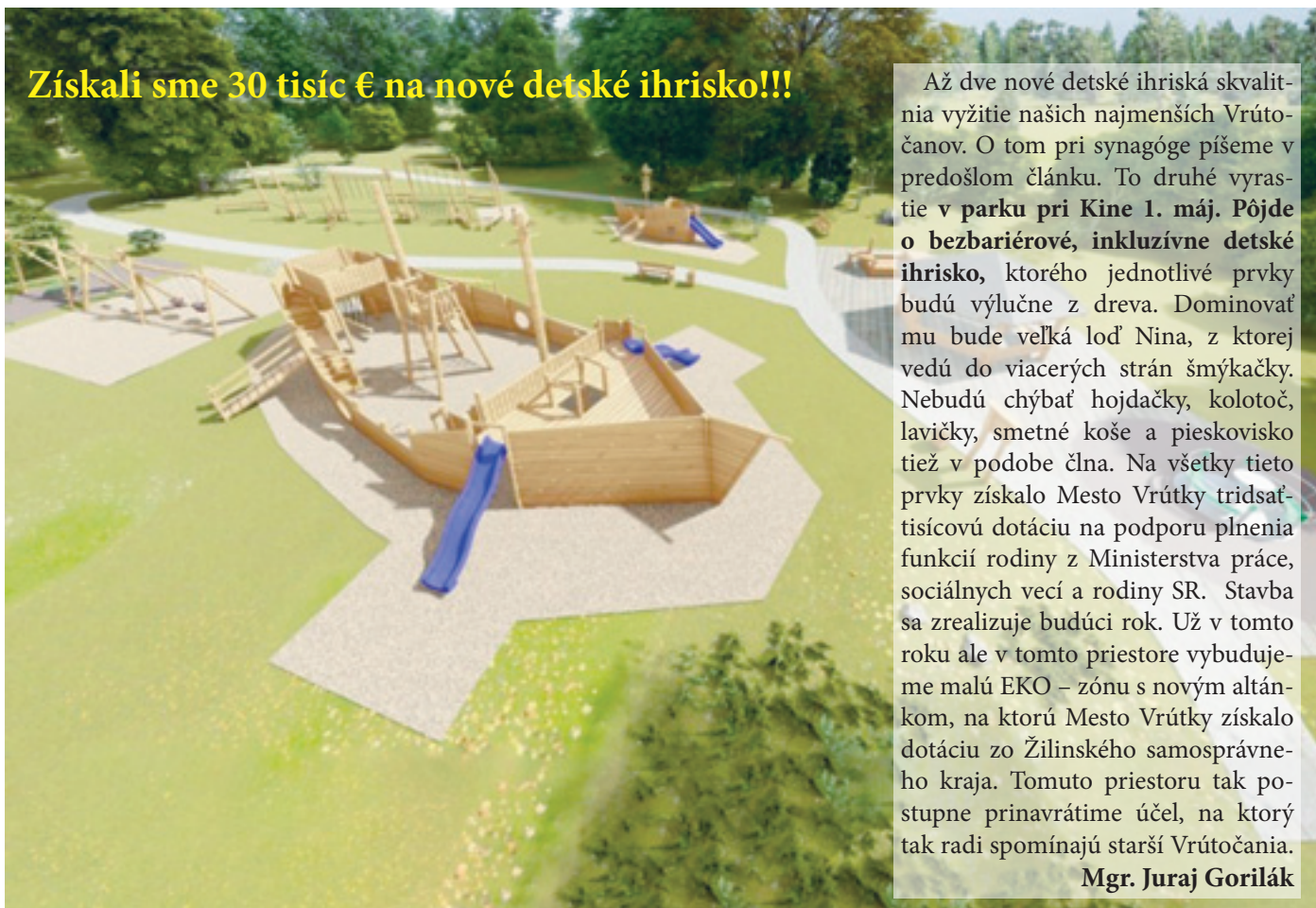
Mesto Vrútky dalo ešte v minulom roku zaktualizovať pôvodnú projektovú dokumentáciu tak, aby sme čo najlepšie reagovali na prebiehajúcu zmenu klímy. V rámci aktualizovaného projektu sa posilnili plochy zelene a nasiakavé plochy na úkor plôch z betónu, asfaltu a kameňa, čo zníži riziko prehrievania sa tejto zóny počas horúcich letných dní. Myslelo sa aj na dažďovú vodu, ktorá sa vďaka modernému vsakovaciemu systému v čo najväčšej miere zadrží na mieste, kde bude slúžiť zeleni a udržiavať vlhkosť v ovzduší. Tomu pomôže aj nová fontána. Do projektovaného je aj nové detské ihrisko,

Nová pešia zóna tak bude atraktívnym miestom pre všetky vekové kategórie Vrútočanov aj hostí v našom meste. Tak ako v prípade rekonštrukcie Mierovej ulice a Ulice Sv. Cyrila a Metoda aj na pešej zóne počas stavebných prác dochádza k obmedzeniam pre verejnosť a zvýšenej hlučnosti a prašnosti. Prosíme preto všetkých vrútočanov, ktorí tento priestor využívajú, o trpezlivosť. Verím, že sa nám za ňu odmení neopakovateľná vianočná atmosféra.

Branislav Zacharides

Získali sme 30 tisíc € na nové detské ihrisko!!!

Až dve nové detské ihriská skvalitnia vyžitie našich najmenších Vrútočanov. O tom pri synagóge píšeme v predošlom článku. To druhé vyrastie v parku pri Kíne 1. máj. Pôjde o bezbariérové, inkluzívne detské ihrisko, ktorého jednotlivé prvky budú výlučne z dreva. Dominovať mu bude veľká loď Nina, z ktorej vedú do viacerých strán šmykačky. Nebudú chýbať hojdačky, kolotoč, lavičky, smetné koše a pieskovisko tiež v podobe člna. Na všetky tieto prvky získalo Mesto Vrútky tridsaťtisícovú dotáciu na podporu plnenia funkcií rodiny z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Stavba sa zrealizuje budúci rok. Už v tomto roku ale v tomto priestore vybudujeme malú EKO – zónu s novým altánkom, na ktorú Mesto Vrútky získalo dotáciu zo Žilinského samosprávneho kraja. Tomuto priestoru tak postupne prinavrátíme účel, na ktorý tak radi spomínajú starší Vrútočania.

Mgr. Juraj Gorilák

Milí Vrútočania,

hoci sa letu hovorí aj uhorková sezóna, pre nás samosprávy je opak pravdou. Z hľadiska počasia ide o najvhodnejšie mesiace na práce v exteriéri. Vzhľad nášho mesta sa v tomto roku výrazne mení najmä vďaka trom veľkým investičným akciám. Tou najvýznamnejšou je iste **revitalizácia pešej zóny a priestoru pred synagógou**. Píšeme o nej v samostatnom článku na vedľajšej strane, tak tu len uvediem, že práce zatiaľ prebiehajú podľa plánu. A ak boli dni, kedy stavebný ruch nebol až tak viditeľný, bolo to spravidla vtedy, keď sa

v zemi objavili inžinierske siete, ku ktorým sa nik nehlásil, alebo sme riešili nejakú inú komplikáciu, kde zhotoviteľ potrebuje poznať stanovisko investora a projektanta. Do zimy sa budeme spoločne tešiť z nového reprezentatívneho centra nášho mesta. Áno aj s novým detským ihriskom. Každý z nás mal malé deti, nebráňme dnešným mladým rodičom, aby mali kde nechať pohrať sa svoje ratolesti.

Po odstránení problému s poškodenou kanalizáciou sa nám do záverečnej fázy prekopil aj projekt **rekonštrukcie Mierovej ulice a Ul. Sv. Cyrila a Metoda**. Ide o projekt financovaný z eurofondov a na práce navyše, ktoré sa ukázali až po rozkopaní cesty, sme pýtali aj príspevkov EÚ. Preto bolo treba všetko dôsledne zdokumentovať a poslať na odsúhlasenie na ministerstvo vnútra, cez ktoré projekt robíme. V čase písania týchto riadkov už súhlas na zmenu projektu máme a práce sa opäť rozbehli. S tým súvisí aj **výmena osvetlenia na oboch uliciach** za LED svietidlá, ktoré nielen dotvoria nový vzhľad ulíc, ale znížia aj spotrebu energie v týchto ťažkých časoch. Kriminalita a vandalizmus neostali v kúte ani pri tejto investícii, preto ďakujem realizátorovi diela za jeho trpezlivosť

a vytrvalosť. V neposlednom rade je leto časom školských prázdnin, ktoré treba využiť na investície v školstve. Po vybudovaní altánku v MŠ Nábřežná tento rok zrealizujeme **altánok aj pre MŠ na Ul. Sv. Cyrila a Metoda**. Stavebnými úpravami prejde aj budova školského klubu a jedálne pri ZŠ H. Zelinovej a altánok aj s dopĺňujúcimi prvkami slúžiacimi pre relax a environmentálnu výchovu získa aj park pri kine 1. máj.

Žijeme aj podujatiami, z ktorých viaceré súvisia s rôznymi výročiami. Viac sa o nich dočítate na ďalších stranách. V tomto duchu prijmite aj moje pozvanie na tohtoročné **Dni mesta Vrútky**, ktoré sa budú konať v druhom septembrovom týždni. Pripomenieme si počas nich aj **140. výročie Dobrovoľného hasičského zboru Vrútky**. Teším sa na východniarsku kapelu Ščamba, ktorá nám všetkým rozprúdi krv v žilách. Dovtedy všetkým prajem čo najslnečnejšie leto, hoci my záhradkári a hubári by sme sa až tak nehnevali, keby z neba tej vlahy padalo trochu viac.

Branislav Zacharides
primátor mesta Vrútky

Pokládka nových asfaltových vrstiev na uliciach Mierovej a Sv. Cyrila a Metoda

Čakajú nás prvé spoločné voľby

V sobotu 29. októbra budeme po prvý krát v jednej volebnej miestnosti naraz voliť primátora a poslancov MsZ vo Vrútkach, ako aj predsedu a poslancov Zastupiteľstva Žilinského samosprávneho kraja.

Táto situácia vychádza zo zmeny volebnej legislatívy. Voľby sa budú konať od 7.00 do 20.00 hod. Mestské zastupiteľstvo vo Vrútkach uznesením č. 38/2022 zo dňa 21. 6. 2022 určilo, že budeme do neho voliť 11 poslancov, ktorí budú zvolení v jednom volebnom obvode utvorenom pre celé mesto Vrútky. Podobne krajské zastupiteľstvo určilo na svojom zasadnutí dňa 4. 7. 2022, že vo volebnom obvode Martin budeme voliť 8 krajských poslancov. Tak ako v minulosti budú vrútockí voliči voliť v 7 volebných miestnostiach. Rozpis ulíc podľa volebných okrskov už nájdete na www.vrutky.sk a bude zverej-

nený aj vo volebnom vydaní Vrútočana.

Mgr. Lenka Karolčík Košútová

Cenník volebnej inzercie v časopise Vrútočan:

Formát A4 250 €
Formát A5 150 €
Formát A6 80 €

Uzávierka prijímania volebnej inzercie je 31. 9. 2022
(vrutocan@vrutky.sk).

Mesto Vrútky podporuje neprofesionálnych výtvarníkov...

Letnú sezónu otvorili v meste Vrútky hneď dve vernisáže. Tá prvá práca z dielne **Modrého ateliéru** sa konala v kultúrnej sále Kriváň. Modrý ateliér je názov skupiny amatérskych výtvarníčok, ktorú tvoria : **Antónia Antolíková, Terézia Honzová, Andrea Kubisová, Silvia Mádyová, Ivona Stachová, Blažena Šestinová a Eva Žigmondíková.** Stretávajú sa od roku 2015 v ateliéri v budove pošty vo Vrútkach pod vedením

Petra Piatka. Zúčastňujú sa viacerých amatérskych súťaží a jednotliví členovia už získali aj ocenenia. Ich tvorbu ovplyvňujú situácie, ktoré nám prináša každodenný život. **Autorská výstava Daniela Tomkovej** bola ďalším podujatím, ktorým mesto Vrútky podporuje turčianskych neprofesionálnych výtvarníkov. Pani Tomková svoju túžbu po výtvarnom umení začala rozvíjať už v roku 2005v ZUŠ v Martine, neskôr pod vede-

ním Evy Bebcákovéj. V súčasnosti sa zdomakonaňuje vo výtvarnom ateliéri Vladimíra Báthoryho. Aktívne sa zúčastňuje výstav a tvorivých pobytov v plenéri. **-red-**

14. júla 2022 vo veku 96 rokov zomrel slovenský filozof, prekladateľ a Čestný občan mesta Vrútky Teodor Münz

PhDr. Teodor Münz, CSc. sa narodil sa 1. januára 1926 vo Vrútkach. Vyštudoval Filozofickú fakultu v Bratislave a celý produktívny život pracoval vo Filozofickom ústave SAV (pôvodne Slovenskej akadémii vied a umení). V rokoch 1968 – 1970 bol štipendistom prestížnej Humboldtovej nadácie v Nemeckej spolkovej republike. Venoval sa výskumu dejín filozofického myslenia na Slovensku – zvlášť osvietenскеj a náboženskej filozofii, ale aj výskumu dejín európskej filozofie. Koncentroval sa na nemeckú idealistickú filozofiu, ktorá v určitom historickom období značne ovplyvnila aj filozofické myslenie u nás. Z nemčiny preložil diela takých klasikov, akými boli Kant, Fichte, Hegel, Feuerbach, Nietzsche, Freud a iní. V roku 1996 mu Literárny fond udelil prémiiu za celoživotné prekladateľské dielo a za zásluhy o kodifikáciu slovenskej filozofickej terminológie. Ďalšou ťažiskovou oblasťou výskumu sa mu stala teória poznania, ku ktorej sa nanovo vrátil i v poslednom období svojej tvorivej činnosti. Aj v ostatných dvadsiatich rokoch pub-

likoval množstvo štúdií zameraných na environmentálnu problematiku, otázky etiky, slobody, demokracie a humanizmu. Rozsiahlu tvorbu PhDr. Teodora Münza, CSc., Dr.h.c, ocenilo vedenie SAV udelením Striebornej (1986) a Zlatej (1993) plakety Ľudovíta Štúra za zásluhy v spoločenských vedách, ako aj Zlatej medaily SAV v roku 1996. Bol jedným z najznámejších a medzinárodne uznávaných filozofov a prekladateľov filozofickej literatúry z nemčiny a francúzštiny.

V septembri si pripomenieme výročie narodenia a úmrtia Radoslava Brzobohatého (13.9.1932 Vrútky - 12.9.2012 Praha)

V rodných Vrútkach strávil prvých sedem rokov života, kde navštevoval 1. a začiatok 2. triedy ľudovej školy.

V roku 1939 bola rodina násilne vystahovaná do Čiech. V roku 1954

ukončil štúdiá na Divadelnej fakulte Akadémie múzických umení v Prahe. Pôsobil v divadlách v Kolíne, Moste, Olomouci, Příbrami, S.K. Neumanna v Prahe a od 1967 v Divadle na Vinohradoch v Prahe. Predstaviteľ čínorodých a energických mužov. Celkom účinkoval takmer v sto filmoch a televíznych inscenáciách. Vytvoril ústrednú postavu Fabiciho v historickom seriáli režiséra Andreja Lettricha Alžbetin dvor, podľa literárnej predlohy Hany Zelinovej, ktorého dej sa odohráva v jeho rodných Vrútkach. MsZ Vrútky mu schválilo udeľenie titulu „Čestný občan mesta Vrútky“, ktoré si osobne prevzal dňa 23.9. 1995 na slávnostnom galaprograme pri príležitosti 740. výročia prvej písomnej zmienky o Vrútkach.

Memoriál Stopami ukrývaných detí aj s účasťou prezidentky

Už tretí ročník memoriálu Stopami ukrývaných detí sa uskutočnil v dňoch 10. – 17. júla. Týždňové putovanie účastníkov memoriálu, ktorý organizuje Občianske združenie Post Bellum v spolupráci s Mestom Vrútky, vychádza zo životnej skúsenosti dvoch židovských detí z Vrútok, dvanásťročného Eliho a štrnásťročnej Ester Vagovcov. V lete roku 1942 v kuchyni svojho bytu v dnes už neexistujúcom hoteli Wachsberger našli deti lístok od rodičov s odkazom, aby sa zbalili, opustili hotel a utiekli pred povinným transportom do koncentračného tábora. Po strastiplnom putovaní stredným Slovenskom sa deti dožili oslobodenia. Trasa memoriálu kopíruje trasu putovania Eliho a Ester.

Koncert v synagóge

Memoriál sa začal v nedeľu 10. júla v slávnostnej atmosfére v kultúrnej sále vrútockej synagógy. Sálu zaplnili nielen jeho účastníci z celého Slovenska, ale aj domáca kultúrna verejnosť. O krásny umelecký zážitok sa postaralo špičkové bratislavské hudobné zoskupenie **Preßburger Klezmer Band**. To si na časť svojho koncertu prizvalo domácejmu publiku známu hudobníčku **Karin Sarkisjan**. Spoločne predstavili účastníkom koncertu repertoár pozostávajúci z dávnych židovských piesní. Podujatiu, ktoré moderovala Katarína Balážiová známa aj pod pseudonymom Becca, predchádzali príhovory Sandry Polovkovej, predsedníčky Post Bellum a vrútockého primátora. „Po hoteli Wachsberger nám ostal malý pamätník, pár fotografií a jeden obraz,“ uviedol vo svojom príhovore Branislav Zacharides.

„Ostal však po ňom aj silný príbeh dvoch detí a ich statočných rodičov, ktorí odmietli prijať rozkazy ľudáckeho režimu a v nádeji, že nakoniec to dopadne dobre, nastúpili do vlaku smrti. Chytili svoje osudy pevne do svojich rúk a napriek nástrahám, ktoré na nich číhali, sa radšej pustili na útek pred perzekúciou,“ dodal primátor.

Putovanie aj s Elim

Od pondelka sa už pútnici museli spoliehať najmä na vlastné nohy. Po prehliadke pamätníka na hotel Wachsberger, robotníckeho domu a vrútockého židovského cintorína sa pešo vydali smerom na Martin, odkiaľ ich trasa viedla do Sereďe, miesta bývalého záchytného tábora. Cez Nitru, Banskú Bystricu pokračovali až do Čierneho Balogu, v ktorého horách sa Vagovci dočkali oslobodenec-kých vojsk. Počas týždňovej púte sa účasť

níkom memoriálu viackrát prihovorel osobne aj Eli Vago, dnes žijúci v Izraeli.

Prekvapenie od Zuzany Čaputovej

Význam memoriálu a jeho odkazu pre dnešnú spoločnosť potvrdila svojou účasťou aj prezidentka SR Zuzana Čaputová, ktorá sa tento rok rozhodla pridať k pútnikom v posledný deň ich putovania a absolvovala s nimi 26 km dlhú túru. Podarilo sa jej spojiť aj s Elim Vagom, ktorého považuje za úžasného, viťalného a veselého človeka s chuťou do života. „Nezabúdajme na takéto príbehy veľkého utrpenia, ale aj úžasnej sily, ktorú v sebe mali dve malé deti tohto príbehu,“ odkazuje nám všetkým prezidentka. -red-

Spojenú školu povedie nová riaditeľka

V júni 2022 sa v Spojenej škole na ulici M. R. Štefánika 1 a v Centre voľného času DOMINO konali výberové konania na pozície riaditeľov pre ďalšie funkčné obdobie. Na základe odporúčaní školských rád vymenoval primátor mesta do funkcie riaditeľky Spojenej školy Mgr. Lenku Šlučovú (na fotografii). Post riaditeľky Centra voľného času DOMINO obhájila súčasná riaditeľka Mgr. Helena Palčová. Obom prajeme veľa energie a úspechov v riadiacej funkcii.

Mgr. Andrea Trylčová

Materské školy súťažili v dopravnej výchove

26. mája 2022 uskutočnilo Centrum voľného času Domino vo Vrútkach dopravnú súťaž pre materské školy. Bezpečnosť detí na cestách je veľmi dôležitá, preto treba už v útlom veku deti oboznamovať s nástrahami, ktoré na ne číhajú na cestách. Každá materská škola mohla vytvoriť dve 4-členné družstvá. Prihlásili sa všetky štyri materské školy vo Vrútkach. Trasa bola vytvorená zo siedmich stanovišť, z toho päť stanovišť tvorila jazda na kolobežkách a dve boli zamerané na vedomosti detí. Zisťovalo sa, či deti po

znajú dopravné značky a z ktorých základných častí sa skladá bicykel. Súťažilo 8 družstiev. Dopravnej súťaži počasie prišlo.

Súťaž vyhralo družstvo z MŠ na Ulici francúzskych partizánov, druhé a tretie miesto získali družstvá z MŠ pri Spojenej škole M. R. Štefánika. Umiestnené družstvá získali krásne vecné ceny, ostatným zúčastneným a prítomným deťom bola odovzdaná sladká odmena.

Tešíme sa na ďalšie spoločné akcie!

Mgr. Helena Palčová

Vrútockí škôlkári dokázali, že sa na ceste vedú dobre orientovať. V popredí deti z MŠ sv. Cyrila a Metoda.

Podakovali sme mamám

Aj tento rok sme si pripomenuli sviatok našich mám aj starých mám. Kým MDŽ sme oslávili spoločne v marci v Kine 1. máj, Deň matiek sme si pripomenuli viacerými menšími podujatiami. Po čiastočnom uvoľnení epidemiologických opatrení mohlo Mesto Vrútky v spolupráci so ZUŠ Frica Kafendu potešiť naše staré mamy aj vo vrútockom zariadení Senior. Priniesli im darček v podobe koncertu žiakov tejto školy. V Kultúrnej sále Kriváň sa zas zišli členovia vrútockých seniorských klubov. O dobrú zábavu sa postarali dvaja členovia FS Kriváň z Turian a do tanca všetkým hosť hral Martin Vráb. V mene všetkých účastníkov sa za úžasnú atmosféru podakovali primátorovi listom manželia Elena a Juraj Vrabcovci: *“Rozchádzali sme sa všetci spokojní vo večerných hodinách s dobrým pocitom z príjemného zážitku.”*

-red-

150 rokov prevádzky na trati Zvolen - Vrútky

Pred rokom sme si slávnostne pripomínali 150 rokov od zahájenia prevádzky Košicko - Bohumínskej železnice (KBŽ) vo Vrútkach. Tohto roku si obdobné jubileum pripomína aj trať Zvolen - Vrútky, vybudovaná ako posledný úsek Kráľovskej uhorskej severnej železnice MÁV zo Šalgotariánu do Vrútok.

V roku 1825 začala sa v Anglicku premávka na parnej adhézne železnici medzi Stocktonom a Darlingtonom. Vynález železnice spôsobil úplný prevrat v doprave. Výstavba železničnej siete v Uhorsku sa začala v porovnaní s ostatnou Európou pomerne neskôr, čo bolo dané hospodárskou zaostalosťou. Zlom nastal v 60. rokoch minulého storočia, čo bolo podmienené prudkým rozvojom priemyslu (železiarstvo, ťažba uhlia,...). V roku 1869 sa ukončilo vytyčovanie trasy Zvolen - Vrútky s pripojením na KBŽ v Turci. 20. mája 1869 boli započaté projekčné práce na definitívnej trase. Podľa pôvodných plánov výstavby trasa železnice sa mala napojovať na KBŽ v Sučanoch.

Technicko-polícijná skúška železničnej trate Zvolen-Kremnica-Vrútky pôvodne plánovaná na 1. júla 1872 bola opakovane odložená pre zosuvy pôdy, po úpravách bola odovzdaná do verejnej prevádzky 12. augusta 1872.

Prvý osobný vlak odchádzal z Vrútok 12. augusta 1872 o 1.18 hod., v Martine bol o 1.31 hod., v Kremnici o 3.47 hod. a do Budapešti došiel o 12.51 hod. Z Budapešti odišiel zmiešaný vlak 11. augusta o 23.00 hod., do Kremnice prišiel 12. augusta o 11.03 hod., do Martina o 13.51 a do Vrútok o 14.05 hod. Po zahájení prevádzky na trati premávali medzi Vrútkami a Budapešťou po jednom páre osobného a zmiešaného vlaku, ktorý viezol osobné

a nákladné vozne. Postupne boli budované staničné budovy a rozširované koľajiská v jednotlivých staniách na trase.

Železničná stanica vo Zvolene bola postavená v roku 1871 so štyrmi dopravnými koľajami a malou výhrevňou až v roku 1901. V rokoch 1913/14 prebehla rozsiahla rekonštrukcia železničnej stanice rozšírením a predĺžením koľají. Tiež bola prestavaná prijímacia budova.

Dopravu zabezpečovalo 95 rušňov zvolenského depa a tri rušne, ktoré mala k dispozícii výhrevňa MÁV vo Vrútkach. Tu sa nachádzala aj výhrevňa patriaca KBŽ ktorá mala na začiatku 30 parných rušňov, z ktorých 6 slúžilo pre osobnú dopravu a 24 pre nákladnú dopravu. Rušňový park štátnej železnice bol veľmi dobre udržiavaný. Údržbu a zbrojenie rušňov zabezpečovalo rušňové depo vo Zvolene a výhrevňa vo Vrútkach, kde od r.1888 bola aj malá opravovňa. Postupne sa vybudovali súvisiace prípojné trate. Železničná trať Diviaky - Banská Bystrica bola daná do prevádzky 19. decembra 1940. Prevádzka na trati Handlová - Horná Štubňa bola zahájená 20. decembra 1931.

Prevádzka na tomto vozebnom ramene bola v osobnej doprave do osemdesiatych rokov zabezpečovaná rušňami 679 (Sergej) a 770 z RD Vrútky a Zvolen v nákladnej doprave a rušňami 750 a 754 z RD Zvolen. Osobnú dopravu na úseku Vrútky - Horná Štubňa zabezpečovali rušne 751 z RD Vrútky. Nákladnej Ťažká nákladná doprava bola zabezpečovaná aj s podporou postrkových rušňov z RD Vrútky a z RD Zvolen.

Veľmi podrobný popis histórie tejto trate popísal v roku 1992 pri príležitosti 120. výročia zahájenia prevádzky na tejto trati historik Richard Lacko s kolektívom. Pri spracovaní tohto článku bola použitá táto publikácia.

Ján Garaj

Z dobovej tlače o výstavbe železnice

O okolnostiach výstavby Kráľovskej uhorskej severnej železnice zo Šalgotariánu cez Zvolen do Vrútok písal v roku 1870 v časopise Obzor aj lesný a banský lekár, prozaik, publicista, prírodovedec Gustáv Zechenter Laskomerský. O výbere trasy železnice do Vrútok píše:

„Známo bude čitateľstvu Obzoru, že dlhé hádky trvaly strany tej otázky: ktorou čiarou malaby kráľ. uhorská severná železnica od Zvolena ďalej do Turca byť vedená, Na Kremnicu, či na Baň. Bystricu? V laňskom dopise mojom vysvetlil som obšírnejším spôsobom technické príčiny, ktoré čiaru kremnickú odporúčajú; lebo by na bystricko - turčianskej trati železnica o veľa strmšie stavaná byť musela, tak žeby ani hlavné pravidlo technické zachováno byť nemohlo, dla ktorého železnica nesmie vystupovať strmšie, iba v pomere 1 : 70, to jest: aby na každých 70 siah svojej dlhosti len o jednu siahu do hora postúpila; na kremnickej ale trati stojí pomer najstrmších miest iba jako 1 :80. Nepochybné z týchto príčin stalo sa, že konečné rozhodnutie kráľ. uhorskej vlády padlo vo prospech trati kremnickej.“

Branislav Zacharides

POZVÁNKA

Jazda nostalgickým vlakom pri príležitosti 150. výročia trate Zvolen - Vrútky
20. august 2022 (sobota)

Trasa: Vrútky - Zvolen
(cca 2,5 hod.)

Odchod z Vrútok: 8:30 hod.
(zelený Anton)

Možnosť zhládnuť výstavu historických rušňov v RD Zvolen

Odchod zo Zvolena: 13:15 hod.
(šľachtičná a štoker)

Viac na: www.vyhrevna-vrutky.sk

RUTTKA

Telepítvényi házak.
Coloniehäuser.

M. Á. V. fűtőház.
Heizhaus der M. Á. V.

Športové podujatia rozhybali nielen mládež

Prvé letné týždne ponúkli vrútockej verejnosti širokú paletu športových podujatí. Zacielené boli nielen na členov domácich športových klubov, ale svoje športové vyžitie si mohli uspokojiť aj deti, ktoré sa aktívne nevenujú konkrétnemu športu. A na svoje si prišli aj dospelí.

Športovo – informačné podujatie pre Ukrajincov na Vrútkach

Užitočné informácie pre dospelých, športové vyžitie pre deti. Tak vyzeralo popoludnie pre Ukrajincov vo Vrútkach, ktoré 22. mája pripravilo Mesto Vrútky a CVČ Domino s pomocou pedagógov z oboch vrútockých základných škôl. Podujatie bolo realizované s podporou spoločnosti Neografia, a. s., vďaka ktorej si účastníci odniesli z podujatia aj potrebnú materiálnu pomoc. Informácie o možnostiach štátnej podpory pri vzdelávaní a zamestnávaní odídencov poskytli Ukrajincom, ktorí sa dočasne nachádzajú na území nášho mesta, zástupkyne Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

Ukrajinské deti si užili športové popoludnie plným dúškom a potešili ich aj darčeky od sponzora.

epidemiologickými opatreniami sa na jarný beh všetky deti veľmi tešili. Podujatie profesionálne moderoval Maroš Ferenčík, pomocnou rukou s jeho organizáciou prispeli aj vrútockí mestskí poslanci Ivan Doskočil, Luboš Gottwald, Marián Krivuš a Marián Král. Celkovo sa do zápolenia v 16 kategóriách zapojilo 151 žiakov pod rozhodcovskou taktovkou Janky Gálikovej a Ivana Hajka.

Viceprimátor mesta Marián Krivuš oceňuje víťazov najmenej kategórie. Na foto zľava: Gáborová Timea, Liptáková Timea a Demáčeková Michaela. Všetky dievčatá sú z MŠ na ul. Sv. Cyrila a Metoda.

Zasúťažili si aj športové kluby

Ďalším z podujatí, ktoré sa v tomto roku organizovali aj v duchu propagácie 90. výročia kúpaliska, plávania a vodného póla na Vrútkach, bol aj Vrútocký športový deň. Tak ako Jarný beh detí, aj táto akcia mala počas uplynulých dvoch rokov nútenú covidovú pauzu. Hlavnou myšlienkou podujatia je vytvoriť priestor pre vzájomné spoznávanie sa detí, ktoré sú členmi rôznych vrútockých športových klubov, a dať im šancu cez jednotlivé súťažné disciplíny pripravené

K atraktivite športových disciplín prispelo svojím dielom aj CVČ DOMINO.

trénermi z jednotlivých klubov spoznať aj iné športy a otestovať si svoje športové nadanie na ne. Pridanú hodnotu podujatiu priniesli aj zástupcovia združenia Active kids, ktoré sa venuje všeobecnému pohybovému rozvoju detí od 3 rokov až do 15 rokov. Pre deti si pripravili ukážku parkúrového skákania. Akcie sa zúčastnili mladí vrútockí vodnopólisti, futbalisti, gymnastky, džudisti, kolkári, tenisti aj stolní tenisti. Najlepšie sa darilo tímu z Active kids, nasledovali futbalisti z Attack Vrútky a tretie miesto obsadili deti z Lokomotívy Vrútky.

Jarný beh detí 2022 – olympijský deň

Ďalší ročník Jarného behu detí sa 10. júna uskutočnil na futbalovom štadióne Attack Vrútky. Športové podujatie pripravilo Mesto Vrútky v spolupráci s Centrom voľného času Domino a olympijským klubom Turiec. Súťaže, ktorú slávnostne otvorila olympionička Lucia Hrivnák Klocová, sa zúčastnili deti zo všetkých vrútockých materských a základných škôl, ako aj Gymnázia J. C. Hronského. Po dvojročnej vynútenej pauze spôsobenej platnými

Disciplína v stolnom tenise nechýbala vďaka TJ Lokomotíva Vrútky.

Športový deň samosprávy

V celkovo ôsmich súťažných disciplínach si v areáli futbalového ihriska a kúpaliska 17. júna zasúťažili aj starostovia, primátori, zamestnanci a občerní poslanci z turčianskych samospráv, ktoré sú členmi Združenia miest a obcí Turca, spoluorganizátora tohto podujatia.

Cezhraničný punc podujatiu dala aj účasť zástupcov z družobného Fulneku, ktorí si od nás odniesli cenné prvenstvo z petangového zápolenia, kde vo finále porazili domácich Vrútočanov. Ani tí neobišli naprázdno, patrí im prvá priečka v plávaní a v disciplíne hod brvnom.

-red-

Prvý deň Sokola Vrútky

2. júl 2022 bol pre mnohých ľudí celkom obyčajným dňom. Ale pre členov Telocvičnej jednoty Sokol Vrútky bol niečím výnimočný. Zišli sa na športovom dni Sokola na Bagarovej chate, do ktorej sa po tridsiatich rokoch vracia život. Spolu s majiteľom chaty Milanom Sládekom a firmou JaMiS, sme pripravili krásny športový deň spojený s turistikou, súťažením, cvičením a utužením kolektívu. Zúčastnili sa ho všetky oddiely Sokola. Oddiel hádzanej ženy uvaril perfektný guláš, gymnastky a džudisti ukázali na žinenke svoje špor-

tové umenie. V telocvični Sokola hrali 4 družstvá mini futbalistov turnaj. Potom všetkých pobavila a preverila naše zručnosti, svojimi netradičnými disciplínami Medvedia dráha, ktorú sme pripravili pre malých Sokolíkov. Na jednotlivých

stanovištiach pomáhali rodičia, aj členovia Sokola. Hlad zahnal perfektný guláš, smäd sa spláchol pivom a kofolou. Turistickú časť si Sokoláci splnili pochodom od Sokola Vrútky až na Bagarovú chatu. Dúfame, že každý účastník si tento deň užil a odchádzal spokojný. Ďakujeme pánovi Branislavovi Zacharidesovi, primátorovi mesta Vrútky, že si našiel čas a svojim príhovorom otvoril náš športový deň. Ďakujeme Horskej službe Veľká Fatra za požičanie materiálu pre stavbu lanovky, celému organizačnému tímu (boli ste fantastickí) a každému, kto sa podieľal na tomto nádhernom podujatí.

Jozef Sládek

Skvelé výsledky hokejbalových juniorov

O tom, že Hokejbalový klub KOMETA Vrútky patrí medzi slovenskú špičku, nás neustále presviedčajú naše tímy v jednotlivých vekových kategóriách, ktoré dokážu do Vrútok doniesť cenné trofeje. Každoročne zápolia hokejbalisti z celého Slovenska o výhru Slovenského pohára (Mamut Cupu), a to v deviatich vekových kategóriách. V tomto roku sa vrútocký klub zhostil organizovania až dvoch Mamut Cupov. Môžeme skonštatovať, že svoju rolu si organizátor splnil na jednotku, za čo sa chcem poďakovať všetkým kolegom, ktorí priložili ruku k dielu. Radosť nám urobili predovšetkým hráči kategórie U20, ktorí získali prvenstvo a využívajúc výhodu domáceho prostredia zabezpečili pre vrútocký klub cenné zlatá, keď postupne dokázali poraziť súpe-

rov z Považskej Bystrice, Popradu, Spišskej Belej a Vranova nad Topľou. Individuálne ocenenia si prebrali Pavol Maťovčík (najlepší brankár) a Andrej Siakel' (najlepší útočník). Nestratila sa ani U16, ktorá vybojovala vo svojej kategórii bronz.

Michal Siakel'

Hore zľava: Alex Bartakovics, Oliver Turňa, Kristián Šucha, Andrej Siakel'
Stred zľava: Oliver Užák- vedúci mužstva, Kristián Šarluška, Kristián Malík, Ivan Thomka, Roman Becík, Samuel Hodál, Rastislav Chrástina, Filip Korman, Dávid Nátňny, Hugo Lukačovič, Michal Siakel'-tréner
Dole zľava -Matúš Hronček, Pavol Maťovčík, Robert Ivan.

Vrútocké kúpalisko oslávilo deväťdesiatku

Oslavy 90. výročia mestského kúpaliska vo Vrútkach spojené s oslavami organizovaného plávania a vodného póla sa niesli v dôstojnej atmosfére hodnej významu tejto udalosti. Už v priebehu júna ich predchádzalo niekoľko sprievodných podujatí, ktorých cieľom bolo vytvoriť priestor pre športovanie vrútočkej mládeže aj dospelých. Oslavy, ktoré pripravilo Mesto Vrútky v spolupráci s PVK Vrútky, Slovenskou plaveckou federáciou (SPF) a ďalšími partnermi, vyvrcholili v piatok 1. júla v areáli mestského kúpaliska vyzdobeného pri tej-

Rolu krstných otcov novej knihy Milana Záborského (v strede) prijali Ladislav Zvarik (vľavo) a Dušan Štekláč (vpravo).

Podujatie si nenechali ujsť ani bývalí spoluhráči Miroslav Krejzl a Richard Rabatin.

to príležitosti novou veľkoformátovou maľbou od Street Art Academy. Záštitu nad podujatím udelila aj predsedníčka Žilinského samosprávneho kraja Erika Jurinová, ktorá sa osláv osobne zúčastnila spolu s primátorom Branislavom Zacharidesom. Kúpalisko od tohto dňa po celú letnú sezónu zdobí dočasná výstava, z ktorej sa verejnosť môže dozvedieť množstvo detailov súvisiacich s výstavbou kúpaliska a jeho slávnostným otvorením 15. augusta 1932 za účasti Alice Masarykovej, dcéry prezidenta ČSR a predsedníčky Česko-slovenského červeného kríža. Slávnostný program sa začal exhibíciou reprezentantky SR v synchronizovanom plávaní Viktórie Reichovej, po ktorom sa už slávnostných príhovorov ujali župan-ka, primátor, ako aj prezident SPF Ivan Šulek. Pri príležitosti deväťdesiateho jubilea všetci traja pogratalovali klubu a jeho členom k skvelej histórii a zároveň zapriali veľa úspechov do budúcnosti.

Z rúk primátora si pri príležitosti tohto výročia prebrali ďakovné listy viaceré osobnosti, ktoré sa zaslúžili o úspechy klubu, či o stav areálu vrútockého kúpaliska. Od tohto dňa je tiež vybavenie kúpaliska bohatšie o nový defibrilátor od Mesta Vrútky, ktorý zvýši bezpečnosť členov klubu ako aj širokej verejnosti využívajúcej tento areál na svoju rekre-

áciu. Primátor Branislav Zacharides pri odovzdávaní defibrilátora predsedovi PVK Dušanovi Kuchárikovi vyjadril nádej, že ho nikdy nebudú potrebovať použiť. Zlatým klincom piatkových osláv bolo uvedenie do života knihy „História plávania a vodného póla vo Vrútkach“ od

Milana Záborského. Autor publikácie si k tomuto aktu prizval dvoch nestorov vrútockého plávania a vodného póla, pánov Dušana Štekláča a Ladislava Zvarika, ktorí zvlhčili obal knihy vodou z potoka a vodou z vrútockého bazéna. Nasledovala autogramiáda a exhibičné zápasy bývalých a súčasných vrútockých vodných pólistiek, ako aj tradičný turnaj Old boys proti Turčianskym rakom. Oslavy sa postupne končili v spomienkach a priateľských rozhovoroch všetkých účastníkov, ktoré určite sprijemnil výborný guláš. Preniesli sa aj do víkendu, kedy sa na kúpalisku uskutočnil priateľský turnaj mladších žiakov. Okrem domáceho tímu PVK Vrútky sa ho zúčastnili družstvá z klubu Piraňa SC Topoľčany a KVP Komárno.

Ocenení formou Ďakovného listu pri príležitosti 90 r. plaveckých športov vo Vrútkach

- **Marta Bobrovská** (rod. Šimová) – bývalá plavkyňa Plaveckého oddielu Červeného kríža Vrútky (neskôr Sokola Železničiar Vrútky a TJ Lokomotiva Vrútky), aktívna v rokoch 1944 – 1955, neskôr cvičiteľka a rozhodkyňa plávania.
- **Irma Krišteková** (Dzudzíková) – bývalá plavkyňa TJ Lokomotiva Vrútky, prebornička kraja, na majstrovstvách Slovenska v roku 1953 obsadila 5. miesto na 66 2/3 m kraul.
- **Dušan Štekláč** – nestor vrútockých plaveckých športov druhej polovice 20. storočia, rešpektovaný a uznávaný cvičiteľ a tréner plávania, ktorý sa podieľal na výchove niekoľkých generácií plavcov a vodných pólistov Vrútok. Neuveriteľných 36 rokov (1968-2002) zastával funkciu prezidenta PVK Vrútky (predtým plavecký oddiel TJ Lokomotiva Vrútky).
- **Ladislav Zvarik** – plavec, pólista, cvičiteľ a tréner plávania, funkcionár, metodik, organizátor, súčasný predseda Plaveckého klubu Masters Turčianski Raci.
- **Jiří Mikoláš** – bývalý plavec (okrem iného aj akademický majster Moravy, bronzový z akademických majstrovstiev SSR v prsiarskych disciplínach, vodný pólista a tréner vrútockého plávania v druhej polovici 70-tych rokov minulého storočia).
- **Ján Vanko** – bývalý plavec, vodný pólista v 70-tych rokoch, vodnopólový tréner, organizátor, funkcionár (Martin Diesel

Plavecký a vodnopólový klub Vrútky). 12 rokov bol členom Výkonného výboru Slovenského vodnopólového zväzu.

- **Ján Kovalčík** – bývalý vodný pólista (brankár) v 70-tych rokoch, člen širšieho kádra pre Majstrovstvá Európy železničiarov v roku 1981, vodnopólový tréner dorastencov a mužov v Slovenskej národnej lige v 80-tych rokoch.
- **Eleonóra Janšová** (rod. Šimová) – bývalá plavkyňa a kapitánka plavcov TJ Lokomotiva Vrútky, najlepšia plavkyňa v rokoch 1972 a 1973, nositeľka vtedajšej II. výkonnostnej triedy, medailistka Stredoslovenského kraja, medailistka z Majstrovstiev ČSSR v roku 1973 z Uherského Brodu.
- **trénerská dvojica Vladimír Veselovský a Jozef Rabatin** – tréneri vodnopólového družstva žien, ktoré získalo historický prvý titul Majstrierok Slovenska (v roku 1997)
- **Marián Žucha** – bývalý plavec, vodný pólista, cvičiteľ plávania, vodnopólový tréner s ktorého menom sa spájajú najväčšie úspechy ženského vodného póla vo Vrútkach (14 rokov v rade po sebe od roku 1999 do roku 2012 získali majstrovský titul, čo bol v histórii celého slovenského športu unikát), rozhodca vodného póla.
- **Ľubomír Bernát a Dušan Ertl** – primátor mesta Vrútky a prednosta MsÚ, ktorí sa zaslúžili o komplexnú rekonštrukciu areálu kúpaliska v rokoch 1997-1998.
- **Rastislav Zibolen** – vodný pólista, tréner a dlhoročný správca kúpaliska
- **Milan Záborský** – bývalý plavec a vodný pólista Vrútok, autor publikácie „História plávania a vodného póla vo Vrútkach“

Mgr. Juraj Gorilák

Výstavba kúpaliska vo Vrútkach

Stavebné práce boli zahájené v roku 1931, pričom za lokalitu pre výstavbu kúpaliska bolo zvolené miesto v bezprostrednej blízkosti Schulzovskej tehelne, ktorej teplá voda mala zásobovať bazén. Neskôr, po asanácii tehelne, sa na ohrev využívala voda z blízkeho potoka, ktorý bol v mieste výstavby kúpaliska vyregulovaný. Vodu z potoka v „betónovom hade“ ohrievalo slnko. Ten bol asanovaný počas výstavby terajšej Partizánskej ulice v rokoch 1940 – 1943. Neskôr sa ohrev vody zabezpečoval z kotla na tuhé palivo. Spor s predstaviteľmi obce vyvolali rôzne názory na dĺžku bazéna. Kým samospráva presadzovala dĺžku 20 m, nakoniec sa vybudoval bazén s dĺžkou 33 1/3 m. O túto dĺžku sa zasadzovali popri Ing. Vízym aj tunajší členovia ČSČK Dr. E. Pories, ktorý bol zároveň predsedom Slovenského plaveckého zväzu a Dr. Viliam Szolárik, neskôr prvý predseda Plaveckého oddielu ČSČK. V kronike vrútockých Hlavných dielní sa o výstavbe plavárne píše: „Za veľkej podpory pracujúcich dielne bola vo Vrútkach roku 1931 započatá výstavba plavárne. Na jej výstavbe sa podieľali skoro všetci Vrútočania. Bolo treba urobiť výkopy bazénu, vymurovať ho a postaviť obliekárne. Práve tu veľmi pomohli pracovníci a remeselníci dielne. Kopali, stavali lešenie, šalovanie a budovu prezliekárne, ktorá bola celá z dreva. Tu ukázali svoju šikovnosť, pretože bola ako zo škatulky. Tak sa o nej vyjadrila predsedníčka Červeného kríža Dr. Alica Masaryková. Finančne na výstavbe kúpaliska pomohli tak občania Vrútok, gazdovia, ktorí poskytli zo svojich hôr drevo a povozy, ale aj dielňa a Červený kríž.“ Stavba bola ukončená v roku 1932. Slávnostné otvorenie kúpaliska sa uskutočnilo 15. 8. 1932 za účasti Dr. Alice Masarykovej a jej brata Jana.

Starosta Karol Kalocsay víta
na Vrútkach Dr. Alicu Masarykovú

DNI MESTA VRÚTKY

Pri príležitosti 140. výročia Dobrovoľného hasičského zboru Vrútky

Program:

Štvrtok 8. 9. 2022

- * 9:00 hod. Študuj dopravu- kam po skončení základnej školy (parkovisko pri železničnej stanici)

Piatok 9. 9. 2022

- * 9:00 hod. Farmársky deň (Kino 1.máj a park)
- * 10:00 hod. Slávnostné oceňovanie osobností mesta (na pozvánky)

VRÚTOCKÝ JARMOK (po celý deň)

Program na pešej zóne od 13.30 hod.

- * 13.30 hod. Hradisko, LÚČ
- * 15.00 hod. DeArt
- * 16.30 hod. Fénix
- * 18.00 hod. HOMOSAPIENS
- * 20.00 hod. ŠČAMBA

Sobota 10. 9. 2022

- * Oslavy 140. výročia DHZ Vrútky
- 10.00 hod. Sprievod hasičských zborov mestom (od Kina 1.máj)
- * Výstava hasičskej techniky na nábřeží Turca
- * 16.00 hod. súťaž hasičských zborov

Nedeľa 11. 9. 2022

- * Slávnostná sv. omša s požehnaním mestu o 11.00 hod. Rímskokatolícky kostol sv. Jána Krstiteľa

Sprievodný program:

Streda 7.9.2022

- * 17.00 hod. Výstava paličkovanej čipky OZ PÓVABNICA TURCA, Kultúrna sála Krívaň

Štvrtok 8.9.2022

- * 11.00 hod. Výstava modelov áut, Stála expozícia železničného mesta Vrútky (bývalá knižnica)

